

Säästöistä investointeihin

Kolme neljästä sosiaali- ja terveysjohtajasta arvioi kuntatalouden säästöpainneiden näkyvän sosiaali- ja terveyspalveluiden leikkauksina vuonna 2014. Useimmin leikkauksia tehdään yli 30 000 asukkaan kunnissa.

Lähes puolet vastaajista arvioi, että kaikista palveluista on paineita leikata. Loput vastaajista taas näkevät leikkausten kohdistuvan tiettyjen väestöryhmien palveluihin, noin viidennes erityisesti vanhusten palveluihin.

Rahaa vähennetään etenkin määrärahasidonnaisista palveluista, kuten omaishoidon tuesta. Kovinkaan monissa kunnissa ei vähennetä rahaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä vuonna 2014.

Melko harvoissa kunnissa arvioidaan sitä, millaisia taloudellisia ja muita vaikutuksia syntyy erilaisista palveluvalinnoista tai leikkausvaihtoehdoista. Yli puolet sosiaali- ja terveysjohtajista ilmoitti, että omalla alueella arvioidaan jonkin sosiaalipalvelun, yleisimmin lastensuojelun, taloudellisia ja muita vaikutuksia. Terveyspalveluiden vaikutusten arviointia tehdään hieman harvemmillä alueilla.

Lähes kaikki sosiaali- ja terveysjohtajat vastaavat, että omalla alueella on päätetty siirtää painopistettä ehkäisevään toimintaan. Sen taloudellisia vaikutuksia seurataan kuitenkin melko vähän. Ehkäisevällä toiminnalla on vastaajien mukaan saatu säästöjä lastensuojelussa.

SOSTE suosittelee

- Kunnissa kehitetään erilaisten toimenpiteiden ja palvelujen yhteiskunnallisten ja taloudellisten vaikutusten arviointia. Se on edellytys pitkäjänteiselle toiminnan ja talouden suunnittelulle sekä resurssien allokoinnille perustellulla tavalla.
- Kunnissa kehitetään toiminnan ja talouden suunnittelua vuotta pitemmällä aikajänteellä. Pitkäjänteisen suunnittelun avulla pystytään tekemään kestäviä ratkaisuja.
- Kunnissa kehitetään uudenlaista ajattelua, jossa tunnistetaan sosiaali- ja terveyspalvelut investoinniksi ihmisten hyvinvointiin ja alueen taloudelliseen menestykseen.